

Sygn. akt VII U 1106/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSR del. Aneta Tomasik-Żukowska

Protokolant : sekr. sądowy Aleksandra Ciepielowska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2019 roku w Krakowie

na rozprawie

sprawy **Fundacji (...) w K. i M. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

przy uczestnictwie zainteresowanego K. K.

o ustalenie płatnika składek

na skutek odwołania **Fundacji (...) w K. i M. G.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 26 lutego 2018 roku Nr (...)

I. oddala odwołania,

II. zasądza od Fundacji (...) w K. i M. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwoty po 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lutego 2018 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1a w zw. z art. 38a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm.) stwierdził, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne K. K. jako osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę a zgłoszonej do ubezpieczeń społecznych przez Fundację (...) w okresie od 01.06.2017 r. do 30.06.2017 r. jest M. G..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że płatnik składek Fundacja (...) podpisał z K. K. umowę o pracę na czas określony od 1.06.2017 r. do 30.06.2017 r., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku masażysty, z wynagrodzeniem 2000 zł miesięcznie, z miejscem wykonywania pracy na terenie K.. Z oświadczenia złożonego do protokołu przez K. K. na okoliczność zatrudnienia w Fundacji (...) wynika, że ubezpieczony był zatrudniony w czerwcu 2017 r. i zajmował się rehabilitacją osób niepełnosprawnych. K. K. dowiedział się o ofercie pracy w Urzędzie Pracy. Nie było wymagane skierowanie, zatem bezpośrednio skontaktował się telefonicznie z M. G.. Spotkanie rekrutacyjne odbyło się na zapleczu lombardu przy Placu (...), tam też dostarczył dokumenty dotyczące zatrudnienia oraz podpisał umowę o pracę. Zakład zaznaczył, że wówczas siedzibą Fundacji był lokal w K. przy ul. (...). Dopiero 5.10.2017 r. M. G. poinformował ZUS o zmianie siedziby na pl. (...). Z oświadczenia K. K. wynika, że wykonywanie zabiegów masażu

i czynności z tym związanych odbywało się w Domu Pomocy Społecznej przy ul. (...). K. K. potwierdził, że w tym czasie pracował również inny pracownik ale w Domu Pomocy Społecznej przy ul. (...). Ponadto oświadczył, że nie były prowadzone listy obecności, a wynagrodzenie wypłacono jednorazowo na konto. W drugiej połowie czerwca 2017 r. K. K. kontaktował się z M. G., zgłaszając chęć dalszej współpracy. Jednakże został poinformowany, że w firmie trwają urlopy i ewentualna współpraca możliwa jest od września.

W związku z wątpliwościami co do faktycznego wykonywania pracy na rzecz Fundacji przez pracowników zgłoszonych do ubezpieczeń przez płatnika Fundacja (...), Zakład w ramach postępowania kontrolnego, oprócz dokumentacji kadrowej, dokonał również analizy dokumentacji finansowo-księgowej w kontekście prowadzenia działalności statutowej przez ww. płatnika składek. Zakład ustalił, że fundacja została powołana przez M. G. aktem notarialnym 23.12.2010 r. Celem działania Fundacji jest inicjowanie, wspomaganie i prowadzenie wszechstronnych działań w zakresie pomocy i wspierania osób niepełnosprawnych. Zgodnie ze statutem Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej, a jej dochody mogą pochodzić z darowizn, spadków i zapisów, dotacji i subwencji osób prawnych, dochodów ze zbiórek i imprez publicznych, dochodów z majątku Fundacji i odsetek bankowych. Zakład podkreślił, że istotne jest w kontekście faktycznych przychodów Fundacji, że wszystkie darowizny pochodzą od M. G..

Zakład ustalił, że w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 czerwca 2017 r. Fundacja wystawiła 12 faktur na okoliczność udokumentowania przychodów z tytułu odpłatnych masaży i usług transportowych. Wystawione przez Fundację faktury nie zawierają danych personalnych osób na rzecz których wykonywano usługi (na fakturach wykazywano „osoba fizyczna - sprzedaż bezimienna”). Fundacja nie prowadziła w tym okresie rejestrów wykonywanych masaży oraz usług transportowych, a M. G. nie jest w stanie wskazać żadnej z osób, na rzecz których wykonywano te usługi. W okresie od 1 lipca 2017 r. do 31 października 2017 r. Fundacja nie księgowała przychodów z tytułu odpłatnych masaży i usług transportowych. Główną część kosztów działalności Fundacji od stycznia 2017 r. do października 2017 r. stanowiły wydatki z tytułu wynagrodzeń.

Na podstawie wpisu w CEIDG, (...) prowadziła działalność w zakresie usług fizjoterapeutycznych. Miejszem wykonywania działalności gospodarczej przez (...) był m.in. lokal przy ul. (...) w K., który był siedzibą Fundacji (...). M. G. dokonał zmian we wpisie w (...) w dniu 6.07.2017 r. usuwając informację o przedmiocie wykonywanej działalności w zakresie usług fizjoterapeutycznych. Działania polegające na zmianie danych w CEIDG zostały dokonane już w trakcie wcześniej prowadzonych postępowań w ZUS.

W ocenie Zakładu zgromadzony podczas postępowania materiał dowodowy nie pozwala stwierdzić, że Fundacja została powołana w celu realizacji swoich celów statutowych. Zakład wskazał, iż z ustnych wyjaśnień M. G. wynika, że K. K. był zatrudniony w Fundacji (...) i że nigdy jako osoba prowadząca działalność gospodarczą (...) nie zatrudnił K. K.. M. G. nie przedstawił jednak żadnych dokumentów potwierdzających rzeczywiste świadczenie pracy przez K. K. na rzecz Fundacji.

W odwołaniach wniesionych od ww. decyzji Fundacja (...) oraz M. G. domagali się jej zmiany poprzez stwierdzenie, że pracodawcą a zarazem płatnikiem składek dla K. K. w okresie od 01.06.2017 r. do 30.06.2017 r. była Fundacja (...). Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący wskazywali, że oczywistym jest, że ubezpieczony jako osoba niewidoma, niepełnosprawna o znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczył pracę na rzecz w/w Fundacji jako masażysta i to ona dokonywała wypłaty wynagrodzenia za wykonywaną pracę odprowadzając stosowne podatki do Urzędu Skarbowego i składkę do ZUS-u.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy domagał się ich oddalenia z przyczyn podanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, domagając się nadto zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Organ rentowy podkreślił przy tym, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż mimo formalnego zawarcia umowy o pracę i zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych przez Fundację ubezpieczony nie wykonywał umowy o pracę na jej rzecz, lecz na rzecz M. G. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...).

Ubezpieczony K. K. nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Fundacja (...) została ustanowiona aktem notarialnym z 23 grudnia 2010 r. Fundacja posiada osobowość prawną a jej Prezesem jest M. G.. Do celów statutowych Fundacji należy m.in.: inicjowanie, wspomaganie i prowadzenie wszechstronnych działań w zakresie pomocy i wspierania osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, doradztwo personalne i pośrednictwo pracy świadczone na rzecz osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Oświadczenia woli w imieniu Fundacji we wszystkich sprawach z wyjątkiem majątkowych – zgodnie ze statutem przed dokonaniem zmiany treści §13 w czerwcu 2018 roku - składać mógł każdy członek zarządu samodzielnie, a w sprawach majątkowych wymagany był podpis dwóch członków Zarządu działających łącznie, w tym Prezesa. Po zmianie statutu oświadczenia woli we wszystkich sprawach składać może dwóch członków zarządu działających łącznie lub Prezes Zarządu działający samodzielnie.

Do listopada 2017 r. siedziba Fundacji mieściła się w K. przy ul. (...). Wskazany lokal M. G. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) wynajął od Gminy K., a później zgodnie z umową z 10 lutego 2011 r. jako najemca podnajął część lokalu Fundacji (...). Z umowy wynikało, że Fundacja miała partycypować w kosztach zużycia energii elektrycznej i wody, a także wywozu śmieci.

Aktualnie siedziba Fundacji mieści się przy Placu (...) w lokalu, który wynajmuje bezpłatnie od M. G. i E. G.. Zgodnie ze statutem Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej a jej dochody mogą pochodzić z darowizn, spadków i zapisów, dotacji i subwencji osób prawnych, dochodów ze zbiórek i imprez publicznych, dochodów z majątku fundacji i odsetek bankowych. Faktycznie wszystkie darowizny pochodzą od M. G..

W okresie od 4 października 2011 r. do 6 marca 2016 r. fundacja nie dokonywała żadnych zakupów materiałów potrzebnych do masażu (prześcieradła, podkłady, oliwki), a na kontach analitycznych Fundacji brak księgowani wydatków związanych z usługami kolportażowymi.

Koszty jej działalności w rzeczywistości ograniczały się do wydatków związanych z wypłatą wynagrodzeń, należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych oraz księgowanych faktur za czynsz na rzecz (...).

Od 1 marca 2011 r. do 31 października 2016 r. Fundacja wystawiła 182 faktury, z których tylko w 10 określono nabywcę, tj. (...), członków rodziny M. G. oraz pracownika, który w okresie wystawienia faktury był zatrudniony w Fundacji do roznoszenia ulotek. Natomiast pozostałe 172 faktury zostały wystawione jako bezimiennie. W latach 2011 – 2016 Fundacja nie zawierała żadnych umów biznesowych na wykonywanie odpłatnych masażu oraz na świadczenie usług kolportażowych i transportowych.

Dowód: dokumentacja ubezpieczeniowa i pokontrolna – akta ZUS, statut Fundacji (...) k. 52-54 oraz k. 36-38, umowy najmu k. 83-88

Ubezpieczony K. K., który jest osobą niewidomą, zawarł z M. G. umowę o pracę na czas określony od 01.06.2017 r do 30.06.2017 r. na stanowisku masażysty w wymiarze czasu pracy 1/1 etatu z wynagrodzeniem 2000 zł. Stosunek pracy ustał z upływem czasu, na który była zawarta umowa. Ubezpieczony został zgłoszony w w/w okresie do ubezpieczeń społecznych przez Fundację (...), natomiast faktycznym pracodawcą ubezpieczonego był M. G. i to na jego rzecz wykonywał pracę wynikającą z zawartych umów o pracę. Przez cały ten okres czasu od 01.06.2017 r do 30.06.2017 r. K. K. pracował na stanowisku masażysty w Domu Pomocy Społecznej przy ul. (...) w K..

Dowód: umowa o pracę, świadectwo pracy – akta ZUS k. 45, 51, protokół wyjaśnień K. K. k. 28-29 akt ZUS oraz przesłuchanie M. G. – protokół rozprawy z 5 listopada 2018 r. i 24 stycznia 2019 r.

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał na podstawie dokumentacji zawartej w aktach ZUS oraz w aktach sądowych, której autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron. Wobec niestawiennictwa ubezpieczonego K. K. Sąd oparł się również na protokole jego wyjaśnień złożonych w toku postępowania administracyjnego, ale – co

wymaga podkreślenia – wyłącznie z zakresie, w jakim wyjaśnienia te potwierdzone były dokumentami dotyczącymi zatrudnienia.

Sąd nie dał wiary zeznaniom odwołującego M. G. w zakresie, w jakim twierdził, że ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez Fundację (...) a nie przez M. G. prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą, ponieważ zeznania te pozostają w sprzeczności ze zgromadzoną dokumentacją, w szczególności dokumentacją pokontrolną ZUS. Nadto podkreślenia również wymaga, a co z urzędu Sądowi jest wiadome, że sytuacja prawna ubezpieczonego nie jest odosobniona a zatrudnianie na takich samych zasadach dotyczyło wielu innych osób - formalnie zatrudnionych i zgłoszonych do ubezpieczeń społecznych przez w/w Fundację, a faktycznie świadczących pracę na rzecz M. G.. We wszystkich tych sprawach brak było również jakichkolwiek dokumentów potwierdzających realizację przez Fundację jej celów statutowych.

Sąd pominął dowód z przesłuchania odwołującej Fundacji (...), ponieważ z uwagi na oczywisty konflikt interesów M. G. jako prezes zarządu Fundacji nie mógł reprezentować jej w tym postępowaniu, w którym występował również jako odwołujący prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą. W związku z powyższym do reprezentowania Fundacji w tym postępowaniu uchwałą zarządu Fundacji wyznaczeni zostali członkowie zarządu E. G. i T. G. (vide: uchwała k. 51). Mimo prawidłowego wezwania na termin przesłuchania, nie stawili się i nie usprawiedliwili nieobecności, zatem dowód z przesłuchania osób uprawnionych do reprezentowania Fundacji należało pominąć.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania od zaskarżonej decyzji organu rentowego są nieuzasadnione.

W myśl przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Ponadto, przepisy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 tej ustawy wprowadzają obowiązek, w odniesieniu do pracowników, ubezpieczenia chorobowego oraz wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt 1 ustawy, obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.

Wskazać należy, że obowiązek zgłoszenia pracownika do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), którym w stosunku do pracowników jest pracodawca. Płatnik składek jest zobowiązany z tytułu zawartych umów obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Stosownie do treści art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 (w tym pracowników) i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2017 r., sygn. akt II UK 693/15 LEX nr 2238708) praca wykonywana na rzecz pracodawcy to praca, której rzeczywistym beneficjentem jest pracodawca, niezależnie od formalnej więzi prawnej łączącej pracownika z osobą trzecią. Oznacza to, że bez względu na rodzaj wykonywanych czynności przez pracownika wynikających z umowy zawartej z osobą trzecią oraz niezależnie od tożsamości rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę i osobę trzecią, wystarczającą przesłanką zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej jest korzystanie przez pracodawcę z wymiernych rezultatów pracy swojego pracownika, wynagradzanego przez osobę trzecią ze środków pozyskanych od pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią. Z punktu widzenia przepływów finansowych, to pracodawca przekazuje osobie trzeciej środki na sfinansowanie określonego zadania, stanowiącego przedmiot swojej własnej działalności, a osoba trzecia, wywiązując się z przyjętego zobowiązania, zatrudnia pracowników pracodawcy.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy podnieść należy, że Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego doszedł do przekonania, że K. K. na podstawie umowy o pracę zawartej z Fundacją (...) w okresie od 01.06.2017 r. do 30.06.2017 r. wykonywał pracę wyłącznie na rzecz M. G.. Takich ustaleń Sąd dokonał na podstawie

dogłębnej analizy zebranej w sprawie dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego i dokumentacji pokontrolnej, w całości podzielając rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonej decyzji i w związku z powyższym nie widząc potrzeby powtarzania słusznej argumentacji organu rentowego.

Podkreślenia wymaga jedynie fakt, że za takim stanowiskiem Sądu przemawia m.in. to, że Fundacja w spornym okresie nie prowadziła działalności a koszty jej działalności ograniczały się praktycznie jedynie do wydatków z tytułu wynagrodzeń, należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych oraz faktur za czynsz na rzecz (...). Natomiast brak jest zasadniczych dowodów potwierdzających, że Fundacja działała, tj. np. dowodów zakupu paliwa, zakupu środków czystości i pielęgnacji w celu wykonywania masaży przez zatrudnionych masażystów czy też brak faktur za koszty eksploatacji lokalu i sprzątnia. W związku z tym należy uznać, że samo istnienie Fundacji ma charakter iluzoryczny, a jedynym jej celem jest fikcyjne zatrudnianie M. G. i członków jego rodziny umożliwiające korzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, tj. zasiłku z ubezpieczenia chorobowego z tytułu niezdolności do pracy. Nie zmienia tego faktu – co Sądowi wiadomo z innych spraw toczących się w tut. wydziale – fakt zatrudnienia przez Fundację – niewidomego masażysty świadczącego usługi w postaci masaży w (...) domach opieki społecznej. W ocenie Sądu jego zatrudnienie ma jedynie uwiarygodnić istnienie i funkcjonowanie Fundacji w aspekcie praktycznym, co nie ma jednak wpływu na stanowisko Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę. Nadto podkreślić również należy, że w ocenie Sądu dokumenty osobowe z oznaczeniem Fundacji jako pracodawcy, nie stanowią wystarczającego dowodu, że praca ubezpieczonego była świadczona na rzecz Fundacji a należało uznać, że dokumenty te zostały sporządzone i przedłożone na potrzeby toczącego się postępowania.

Mając powyższe na uwadze należało stwierdzić, że płatnikiem składek dla K. K. jako osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę a zgłoszonej przez Fundację (...) w okresie od 01.06.2017 r. do 30.06.2017 r. jest M. G. prowadzący – w dacie wydania zaskarżonej decyzji - działalność gospodarczą pod nazwą (...) (obecnie pod nazwą (...)).

Z tych wszystkich względów Sąd na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania określonej w art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) zasądzać od odwołujących się na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwoty po 180 zł.